

Spoznaj

pristnost Brd

Vsaka vas ima svoj glas, pravi stari rek, in to boste izkusili v Brdih. Vsaka vasica je zgodba zase, pristna v svoji osnovi, bogata v kulturni dediščini. Preplet meddržavnih trenj, trdovost lokalnega okolja, želje preživeti in izstopati iz množice enakih je

briško pokrajino oblikovala v raj za iskalec edinstvenih in nepozabnih spoznanj. Tukaj boste na svoj račun pršli vsi: od ljubiteljev avdiovizualne kulture, arhitekturne dediščine, do literature in še več. Brda očarajo vsakega obiskovalca.

Dobrovo • Fojana • Medana • Ceglo • Biljana • Višnjevik • Gredič • Gradno

Grad Dobrovo

Dobrovo, ki je ime dobilo po hrastu (dobu), je s časom postalo stična točka vseh 44 slikovitih briških vasi. Vas pa je tudi prizorišče tradicionalnega **Festivala česeni** v juniju. Vasič očetostvo kraljuje renesančni dvorec **Grad Dobrovo**, ki je sicer začel nastajati okrog leta 1600. Obzide je najverjetneje dobil v času benekških vojn med letoma 1615 in 1617. Značilno

na vas naredili Galerija **Zorana Mušiča** z zbirko njegovih grafičnih del, stalna razstava Na stičišču svetov. **Brda in življenje ob meji**, ki izvedeju intimne zgodbe ljudi, njihov jezik in pripoved vsakdanjih predmetov, ki pričajo o življenju v Brdih, razdeljeni z mejami, a povezani z ljubeznijo, spominom in kulturo. Če ste ljubitelji naravne dediščine, vas bo očaral tudi Center za doživljene soteske **Košanjska** z VR očali. V grajski avli pa bodo vašo pozornost prevzele svetlobne table z zemljevidi briškega teritorija od 16. stoletja dalje ter video projekcija **Zgodba o rebuli**. Tukaj najdete tudi grajsko prestžno klet de Baguer, okrepčate pa se lahko v grajski

Medana

podobo mu dajejo **štrnje vogalni stolpi**, s katerih se odpira prelep razgled na okolico. Zadnji, najbolj znani lastnik gradu je bil **grof Silverio de Baguer**. Po drugi svetovni vojni je v gradu gostovala **zavezniška vojaška uprava**, po letu 1947 pa je postal t. i. **splošna ljudska last**. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja ga je prevzel in upravljal **Goriški muzej**. Obnova gradu se je pričela pred štirinajsetletji, dvorec pa je ponovno odprl vrata po koncu osamosvojitvene vojne leta 1991. V Gradu Dobrovo bodo vtis

restavraciji. V veličastni Viteški dvorani se občasno dogajajo različne prireditve in srečanja, grajsko dvorišče pa posebno preobleko dobi prav ob tradicionalnem **Prazniku česeni** prvi vikend v juniju.

Klet Brda, ustanovljena leta 1957, je v 100-letni lasti 300 kmovno združnikov, ki

Zanimivost

Ste vedeli, da se lahko tudi v Brdih pohvalimo z nagibajočim stolpom? Nahaja se v Fojani. Gre za cerkev sv. Duha na jezuru, ki se nahaja na pokopališču v Fojani, drži pa se je legenda, da leži nad vatlino oziroma jezerom. Zvonik se sedesa zaradi plazečega terena, kar deloma potrjuje prej omenjena hipoteza.

jim klet zaradi hrabrega in trdega dela v srednjem stoletju prikažeta gotška cerkev **Svetega Mihaela in t. i. Dorisice** – dvorec iz 13. stoletja z najstarejšo kletjo daleč naokrog. Pred 1. svetovno vojno je bila v stavi nameščena avstrijska vojska, med vojno pa vojaška bolnica. Obnova kleti je bila nagrajena tudi s strani Združenja

Klet Brda, Dobrovo

italijanskih Unesco klubov. Velja omeniti tudi **4. biljanski labor leta 1869**, ki je ime Biljane ponese širok naokrog.

V **Višnjeviku**, eni redkih vasi brez svoje cerkve, boste izvedeli vse o rebuli, ki je bila v pisnih virih prvič omenjena že leta 1336. Ta žlahtna trta v briški opoki rodi posebno harmonično vino, v katerem je čuti briško gostoljubje in ljubezen do

tradicije. Višnjevik je postal širok znan tudi kot prizorišče **Praznika rebule** in oljčnega olja, ki ga so domačini tradicionalno organizirali kar dve desetletji in v vas privabili ljubitelje rebule od blizu in daleč. Le lučaj stran od Višnjevika, ki je v srednjem veku zaslovel po višnjevikskih gospodinjah in po **Rittersbergu**, najstarejši graščini v Brdih, je skrita vasica **Gradno** z izjemnim zakladom. Poleg cerkvice **sv. Jurija**, v kateri je križev pot poslikal svetovno znani slikar **Zoran Mušič**, del poslikave pa je delo slikarja in grafika **Lojzeta Spacala**, najdemo najstarejši oltar v Brdih in lep primer obnovljenega t. i. **stuha zidu iz domačega kamna**, peščenjaka.

Gradno

briskemu duhu in ga prenesejo v svoje umetnine. Medana je bila poleg Biljane in Svetega Križa tudi neke vrste kršćansko središče. Še posebej ob **„Rožni“**, ob prazniku **Marijinega vnebohoda** 15. avgusta, se v vasi abene veliko Bricev, ki se pridružijo tradicionalni procesiji s 450 kg težkim zlatim Marijnim kipom, po procesiji pa se dolgo v noč podružijo ob vinu in sezonskih prigrižkih.

Hita Alma, Medana

Iz Medane se lahko zarezemo v sosednje **Fojano**, kjer boste našli dvorec **Medana**, poleg Podsatotin in Kojškega, pohvali z dvema cerkvama. Tukaj je svojo glasbeno žilico pili priznani slovenski skladatelj **Radko Simoniti**. V Brdih smo v rimskih časih imeli tudi

delavnico opeke. Nahajala se je v **Ceglem**, kjer boste našli dvorec **Gredič**, pa tudi trojico vinarjev (**Marijan Simičič, Dolfo in Movia**). Vina briških vinarjev priznane enogostonske revije in reference širom po svetu uvrščajo v samo špico najboljših vin. Pomembne reference in visoke ocene so dobila s strani priznanih vinskih piscev in revij kot **James Suckling, Wine Enthusiast, Gambero Rosso, WineSpirits Magazine, Decanter, Falstaff**, idr. Brda pa je že večkrat obiskal tudi mednarodno priznani vinski kritik **James Suckling**. Brda niso le raj za slikovite razglede in enogostonska doživlja, ampak tudi idealna destinacija za kolesarska

Biljana

Za vasico **Medana** bi lahko rekli, da je kulturna prestolnica Brd. Tukaj sta odrasla briška poeta **Alojz Gradnik**, čigar kip, ki ga je ustvaril umetnik **Jakov Brdar**, očeto vsko varuje vhod osnovne šole na Dobroveni, in **Ludvik Zoržut**. Med zidovi tukajšnjih kleti navdih iščejo tudi sodobni slovenski umetniki, pa ne zgolj slovenski! Tukaj se je rodila pobuda o **Art Circle**, projektu kulturnih ambasad, v sklopu katerega se umetniki iz številnih držav, tudi onstran luže, prepustijo

Gradno - suhi zid

tekmovanju. Večkrat smo že gostili najprejstnejšo italijansko kolesarsko dirko **Giro d'Italia**, kadri iz naših krajev pa je videlo več milijonov gledalcev širom po svetu. Doživite briške trase **Gira d'Italia!**

Šmartno • Vipolže • Kozana • Cerovo

Šmartno

Slikovito obzidano vas **Šmartno** s petimi ohranjenimi stolpi je videti od vsespovs v Brdih, saj kot orlovsko gnezdo čepi na izjemno razgledni vzpetini. Od 16. stoletja do druge polovice 18. stoletja je bilo Šmartno pomembna **strateška obrambna točka**, vključena v sistem utrd, ki je Benečani niso nikoli zavzeli. Mejo so branili vojaški plačanci, ki so prihajali od daleč; precej jih je bilo uskoškega porekla. Obzidje med takratnimi **sedmimi stolpi** je bilo narejeno tako, da so bili prostori prehodni in so se vojaški lahko premikali v različne smeri. Kaže, da je imelo naselje pred vzhodnimi vrati **dvižni most** in je bilo obdano z **globokim jarkom**. O vojaškem značaju naselja pričajo tudi cine na cerkvenem zvoniku in oba trga, zgornji in spodnji, ki naj bi služila prostoru za zbor vojakov v

bogat je glavni oltar. **Prezbiterij in križev pot** je poslikal **Tone Krlež**, lepo delo je tudi bela marmorna prižnica na desni strani cerkvene ladje. Danes si v Šmartnem lahko ogledate razstavo v **Briški hiši** o razvoju briške hiše od prazgodovine do danes s filmskim prikazom Brd ter življenja v Brdih v prvi polovici 20. stoletja. Sicer pa nas še samo pritiče zapelje nekaj desetletij v preteklost. Srednjeveška vasica je kulisa dvema pomembnima dogodboma: največjemu enogostonskemu festivalu na briških tleh, **Brda in Vino** v aprilu, ter **Martinovo** v novembru. Sicer pa se v Šmartnem lahko čez leto ustavitte na eni izmed stolinj z briški proizvodi. **Kozana** se nahaja na poti med Šmartnim in Vipolžami, obdana je s številnimi

Vipolže

primeru sovražnega vdora skozi glavna vrata. Arhitekturni biser, kulturni spomenik, edinstven kot celota in v številnih detajlih je dobil ime po **cerkvi sv. Martina**, največji cerkvi v Brdih, katere zvonik je bil prvotno trdnjavijski stolp. V njem visi zvon iz leta 1857 z motivom svetih treh kraljev. Baročna cerkev ima tri imenitne marmorne oltarje, še posebej

vinogradi in sadovnjaki, v katerih zori sladko grozje in različne vrste izjemno okusnega sadja. Ravno v Kozani najdemo najzahodnejši podpis velika slovenske arhitekture: osutek za obnovo zvonika **sv. Hieronima** je namreč priznava znameniti slovenski arhitekt **Jože Plečnik**. Njegovo ostro oko je med drugim ustvarilo projekt za ljubljansko

Neblo • Brezovk • Golo brdo • Slapnik • Vrhovlje pri Kožbani

Krčnik

Vas **Neblo** v spodnjih Brdih sestavlja več zaselek, kar je značilnost krajev, ki so spadali v Beneško republiko, in tudi njihova cerkev sv. Nikolaja iz druge polovice 15. stoletja je nekakšen zaselek. Cerkev, pred katero se nahaja majhen trg z vodnjakom, ima gotski prezbiterij, silasto zaključeno gotski portal na pročelju in baročno opremo. Zlati oltar beneškega tipa je nastal v

Krčnik je približno 5 m dolg, dober meter širok naraven kamnit most, ki se gladko zaobljen zaradi brušenja vode pne nad istoimenskim koriti potoka Kožbanjsčka. Korita so dolga okoli štirideset metrov, globoka do šest metrov in široka od pol do šestih metrov. Čeprav ga je voda oblikovala skozi milijone let, legenda pravi, da je v celoti hudičovo delo. V soteski je

Slapnik

17. stoletju, pri sondiranju pa so našli tudi sledove fresk. Arheološko najdišče Borg v bližini dokazuje pomen tega kraja v antiki: Neblem je bila namreč rimska lončarska delavnica. Severno od Neblega pridemo v Hruševlje. Nekdaj so bili tamkajšnji kmetje **koloni velepovostnika de Onestija**, kasneje pa družine **Jakončič**. Zanimiva je gotška cerkev **sv. Marijete** z odprtim ostrejšim in ornamentiranim planom, lesenim oltarjem in lesenimi plastikami **sv. Sebastijana, sv. Margarete in sv. Roka**. Zanimiv je tudi dvoglavi kamnit most proti Slavčam, na katerem stoji kamnita plastika **Janeza Nepomuka**, na čigar podstavku lahko občudujemo svojevrsten kažipot: v pilitem reliefu izoblikovano pest z izproženim kazalcem in napis **Belo-Slavče** iz leta 1903. Pri Petermelu nas obeloduje spomini na požig, v katerem je med 2. svetovno vojno zgorelo 22 ljudi.

Golo Brdo

mladenič izzival hudiča, naj mu iz morskih globin prinese zlata. Hudiča je to tako razjezilo, da se je s konjem pognal v Kožbanjsček. Voda je zavrela, skale so začele pokati in se topiti in čez potok je nastal kamnit most. Druga legenda pravi, da so mladi fantje iz Kožbanjskega kota drugemu dokazovali pogum tako, da so z mosta skakali v vodo. Med njimi tudi županov sin, ki ga je po skoku v tolmun zgrabil krč in je v tolmun. Tako je ta naravni biser dobil ime **Krčnik**. Ne glede na to, **Krčnik**

Oljčni bar

Tromostovje, Narodno univerzitetno knjižnico in mestno pokopališče Zale, zato so Kozanci izredno ponosni na svojo cerkev. Kar dva dvorca se bohota v **Vipolžah**: v zgornjem delu vasi se v t. i. novem gradu, ki je bil v **baročnem slogu zgrajen v 18. stoletju** in je bil po drugi svetovni vojni sedež zadrage, nahajajo stanovanja, medtem ko je bil **stari grad iz 11. stoletja** in z ogromnimi cipresami častitljive starosti ob njem obnovljen 2015. Nadeli smo mu ime **Vila Vipolže**. Grad je bil reprezentativna vila in **lovski dvorec goriških grofov**, kjer so vzrejali konje, kasneje pa so si njegovo lastništvo podajali predstavniki družin **Herberstein, della Torre, Attems Petzenstein in Teuffenbach**. Posojilo je bilo večkrat prezidano, v 17. stoletju v renesančno vilo

Cerovo

dogodki in srečanja. **Cerovo** se vije vse od vasice Hum pa do Vipolže. Zgornji del t. i. **Gornje Cerovo** se omenja že leta 1205, ko so na prostoru pred današnjo cerkvijo **sv. Nikolaja** imeli cerkviski gospodje svojo graščino.

Dolnje Cerovo pa je širok poznano po debeli ventni, ki ovija cerkev **sv. Lenarta**. Ta priča o zaobljubi kmetu, ki je z voli prevahal vino, običaj z vozom v blatu nekje na poti in v zahvalo za srečno vrnitev dal skovati verigo z letnico 1859. Pod glavnim oltarjem cerkve sv. Lenarta v Cerovom so arhitekti odlični ostanke starejše romanske cerkve. Takšno odkritje je prvo in zelo pomembno na našem območju, saj drugih ostankov romanskih cerkev v Brdih ni. Ob tem so arheolozi našli tudi lončeno, delno ohranjene posode, odlomke fresk, srednjeveške novce in kovinske predmete.

Iz Gornjega Cerovega je bila tudi ena izmed najmlajših žrtvami italijanskega fašizma na Primorskem, **Mirko**

Vila Vipolže

v benekem slogu. V 1. svetovni vojni je nudil zavetje vojaški bolnici, leta 1948 pa ga je prizadel obsežen požar. Gre za enega najlepših primerkov grajske arhitekture na Slovenskem, nastale med renesanso in barokom. V njem se danes odvijajo poslovna srečanja, poroke in zasebne zabave. Vila Vipolže pa velja tudi za kulturno središče z bogatim programom. V Vipolžah najdemo tudi edini ohranjeni mlin, ki je deloval še v 90-ih letih prejšnjega stoletja, kraj pa je znan tudi po **fosilnem najdišču numulitina**. Tukaj pa pridejo na svoj račun tudi nogometni navdušenci. V športnem parku **Vipolže** ob vzhodni vasi se namreč, poleg pokritega balinarskega štiristopenjskega igrišča, koloparka in fitnesa, nahajajo tudi nogometna igrišča, na katerih trenira domači nogometni klub. Tukaj pa se odvijajo tudi številni športni

Zvonik sv. Hieronima

Brezovček, o katerem življenje in profaniščno delovanje lahko spoznamo v mladinskem filmu **Črni bratje**.

Zanimivost

Ste vedeli, da so Kozanke že pred prvo svetovno vojno prodajale sadje po mestih in letoviščih tedanje Avstrije, moške pa so jim ga dnevno pošiljali z vlakom iz Gorice? Denar so domov prinesle ob koncu sezone neke ob svetem Roku (16. avgusta), zato ima ta dan še danes poseben pomen med Kozanci. Se nanas ravno na ta dan organizirajo splede za petelina.

Kojško • Sabotin • Vrhovlje pri Kojškem

Kojško

Na vzpetini nad **Kojškem** boste v cerkvi **sv. Križa** našli pravi dragulji: več kot 500 let stari **gotški krčlini oltar**, izdelan v belgijski rezbarski delavnici. Pot do cerkvice je obdana s kapelicami krizevega pota. Gre za **edini križev pot na prostem v Brdih**. Sveti Križ je bil nekaj znamenit romarski kraj. Ljudje so romali sem s Koroskega, iz Furlanije, z Goriškega, Vipavskega in iz Posočja, danes pa je predvsem zanimiva turistična točka s čudovitim razgledom 360°.

Kojško - Sv. Križ

Zanimiva je tudi cerkev **Marijinega vnebovzvetja**, ki so jo v baročnem slogu prezidali v 2. polovici 18. stoletja. Iz poznogotskega obdobja je ostal le prezbiterij. Žal lahko vidite le nekaj ostankov nekoč najlepšega in največjega **briškega gradu**, ki je bil v 18. stoletju žarišče goriškega kulturnega dogajanja in je kot sedež sodne oblasti delil pravico skoraj celotnim Brdom. Kojško je bilo še pred 1. svetovno vojno **gospodarsko in kulturno središče Brd**. Tik ob cesti si lahko ogledate spomenik, posvečen **Srečku Kumarju**, znanemu zborovodji in glasbenemu pedagogu. Leta 1879 je bila v kraju prva pokušnja, razstava in ocenjevanje vin, vsako leto pa tu praznujejo **praznik Svetega Križa** in privedejo procesijo.

Sabotin

Hrib Sabotin je pričevalec, kako nesmiselna je vojna. Duh prve svetovne vojne nas še vedno spremlja na vsakem koraku, saj je hrib dobera prepreka s strelskimi jarki in podzemnimi rovovi, zdaj očičeni in urejeni za ogled. Pred več kot stoletjem so mrežo kavern izkopali pripadniki kar 22 različnih narodov. Pri nekdanji jugoslovanski stražnici so kaverne očičene in urejene za ogled. V stražnici je urejen center za obiskovalce in informacijska točka, kjer je na voljo več informacij o značilnostih in zgodovini Sabotina. Tam je tudi muzejska zbirka, posvečena prvi svetovni vojni in soški fronti ter vojni za osamosvojitve Slovenije. Pomnik prve svetovne vojne je tudi eno izmed botanično najbolj pestrih območij v Sloveniji, ogromno je tudi različnih vrst ptic.

Vrhovlje pri Kojškem

Vrhovlje pri Kojškem je zaselek s poznozgodnjim romarsko cerkvijo **Device Marije** na razgledni vzpetini, kjer na belo nedeljo (prvo nedeljo po veliki noči) prirajejo **kapelnicu**. V preteklosti so sejmari prodajali različne kofače in zbralo se je storo in mlače, od blizu in daleč.

Vrhovlje pri Kojškem

Zanimivost

Ste vedeli, da naj bi v Kožbani na mestu gotске cerkve sv. Jurija stala starejša kapelica, ki naj bi bila prva cerkev v Brdih?

Neblo

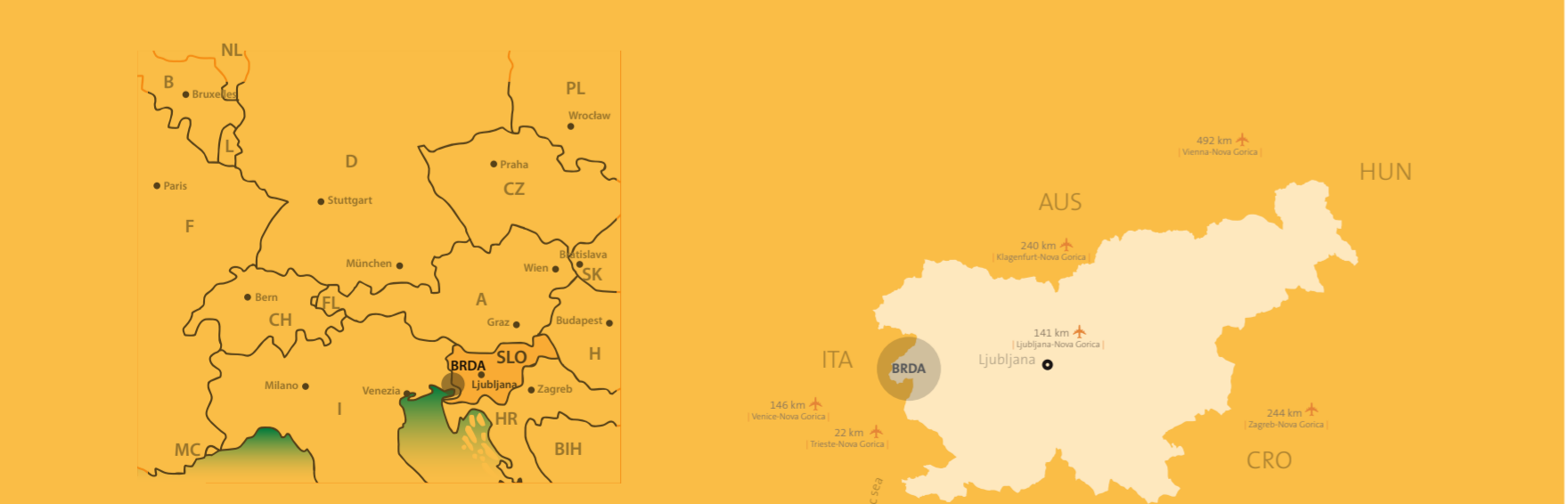
nad Golim Brdom, ki ji domačini pravijo **Marija na jezuru**. Zgrajena je bila v 13. ali 14. stoletju; po ustnem izročju je dal sezidati grof v zahvalo za preživetje sina, ki je padel v bralno pod zdajšnjim oltarjem. Na velikonočni ponedeljek prihajajo sem slovenski, italijanski in furlanski romarji. Stare hiše v Golem Brdu kažejo na močan arhitekturni

Gonjačce - 360° okoli Brd

Stolp in Gonjačah

V lepem vremenu je najbolje, da potepanje po Brdih pričnete prav tu – ob **razglednem stolpu v Gonjačah**, od koder se vidi na vse strani: na vsa Brda, Juljske in Karnijske Alpe, Dolomite, Furlanijo, Tržaški zaliv, Kras, Vipavsko dolino in Trnovski gozd. Ob njem stoji spomenik, posvečen 315 žrtvam žrtvam 2. svetovne vojne, delo kiparja **Janeza Boljka**.

www.brda.si

Turistični informacijski center Brda
Šmartno 13, 5211 Kojško
tel.: +386 (0)5 395 95 95
email: tic@brda.si

Založili: ZTKMŠ Brda
Teksti: Katja Kogej, Erika Koncut
Produkcija: Markacija d.o.o.
Foto: Arhiv ZTKMŠ Brda, Damijan Simič, ZOSO photography, Goran Vadjja Kamenjašević za skupnost Juljske Alpe

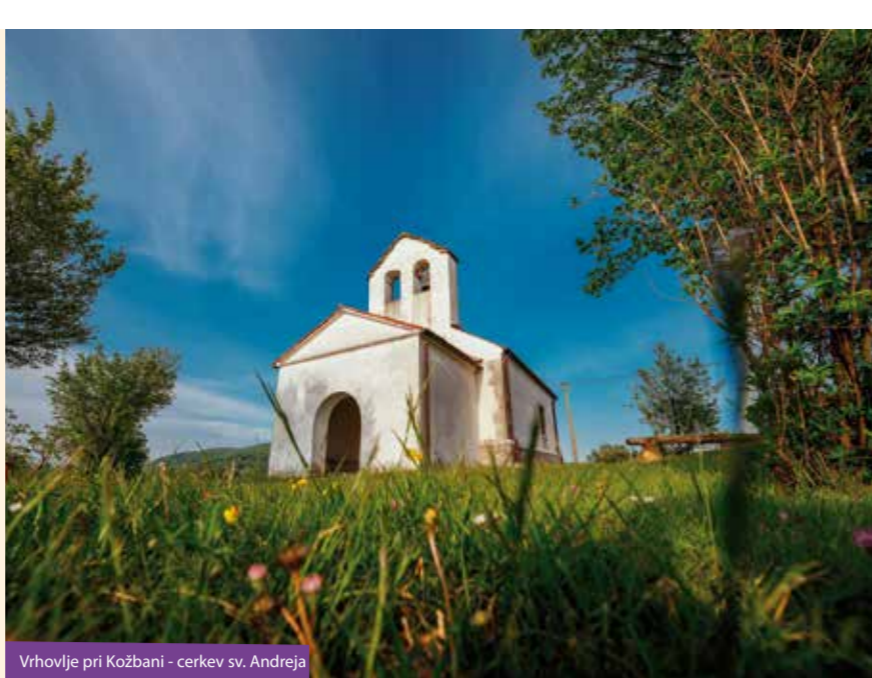
Spoznaj
pristnost
Brd
s kolesom

I FEEL
SLOVENIA

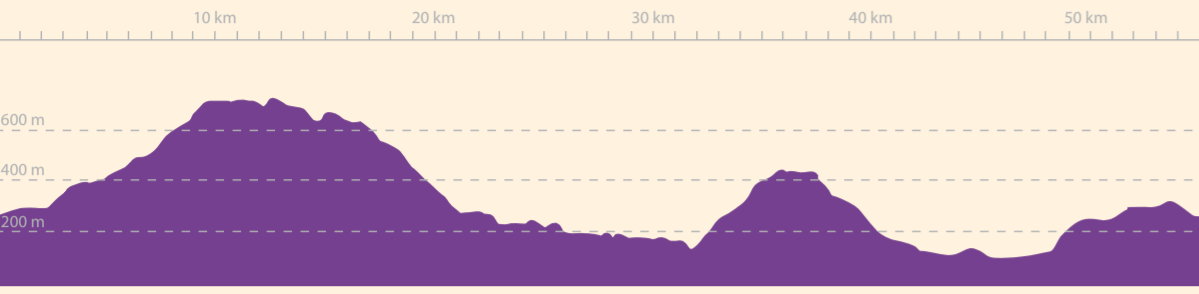
Kolesarska pot OLJKA

55 km

Iz srednjeveške vasice Šmartno se preko vasice Imenje vzpne v Gonjače in Vrhovlje pri Kojškem. Preko hriba Korada pridemo do kanalskih vasic Lig in Britof, nato pa ob reki Idrji nadaljujemo pot do briškega Golega Brda, kjer nas ponovno čaka vzpon do vasic Senik in Vrhovlje pri Kozbani. Skozi vasico Kozbana se spustimo do naravnega spomenika Krčnik, Kotlin ter vasice Pristava. Pri zasedku Peternel pot nadaljujemo mimo vasice Neblo vse do vasice Drnovk, kjer preko Vedrijana prične zadnji vzpon do Šmartnega.

Vrhovlje pri Kozbani - cerkev sv. Andreja

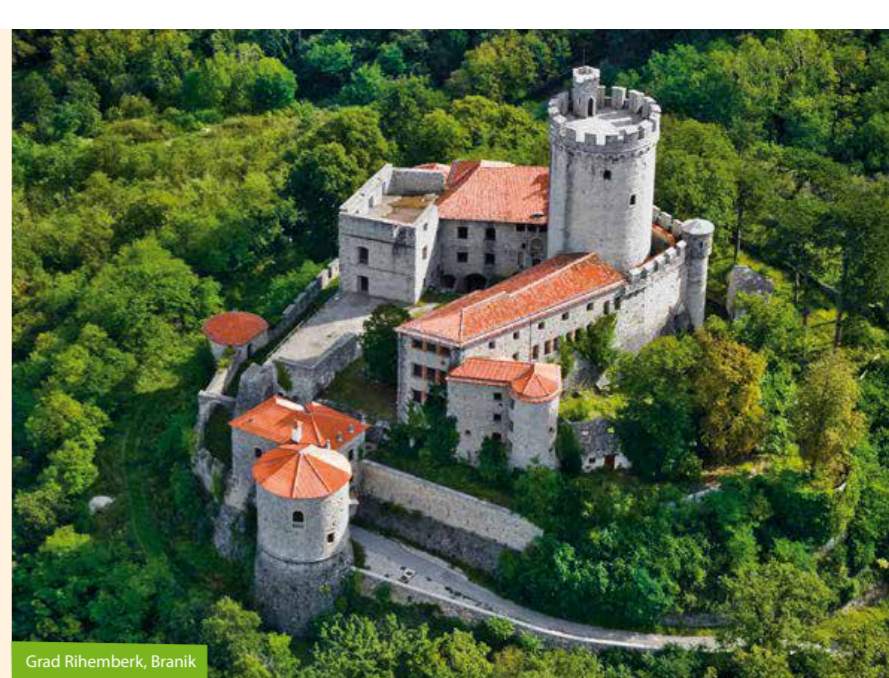

ČAS ZA KOLO

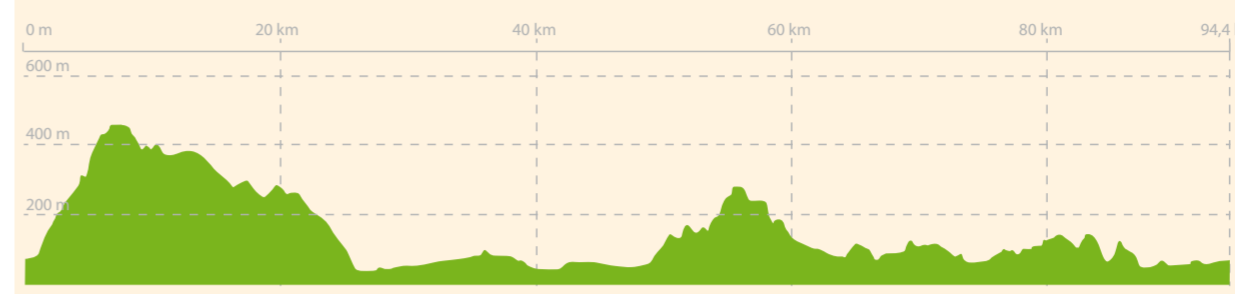
93 km

Kolesarska trasa Čas za kolo povezuje Brda, Vipavsko dolino in Krat ter na eni poti prepleta razglede, dediščino in pristna doživetja. V Brdih vodi mimo Vile Vipolže, srednjeveškega Šmartnega in razglednega stolpa v Gonjačah, v Vipavski dolini mimo Gradu Rihemberk, vasi Pedrovto ter Nove Gorice s Trgom Evrope, na Krasu pa se vzpne na Cerje in nadaljuje mimo Mirenskega gradu. Razgibana pot vabi k postankom in razvajanju z lokalnimi okusi.

Čas za kolo je doživetje pokrajine v gibanju.

Grad Rihemberk, Brank

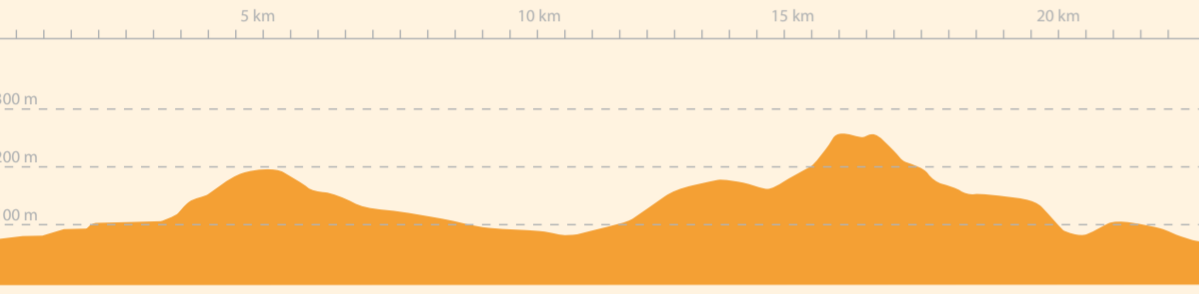
Kolesarska pot KAKI

23 km

Pot prične v vasi Hum in se najprej spusti do vasice Podsobotin, ki je razcvet doživala ob izgradnji t. i. ozimske ceste po poboju Sabotina. Pot nas potem vodi čez mejo do vasice Pevma ter vasice Oslavje z znamenito kostnico italijanskih vojakov, padlih v bojih na Soški fronti. Od tukaj se vzpne do Števerjana, osrednje briške vasice na italijanskem delu Brd in se nato skozi vasico Valeriče vrne na slovensko stran meje, kjer se v Dolnjem Cerovem podamo po dolini potoka Birša in povzpne do vasic Snežatno in Hum.

Gornje Cerovo - cerkev sv. Nikolaja

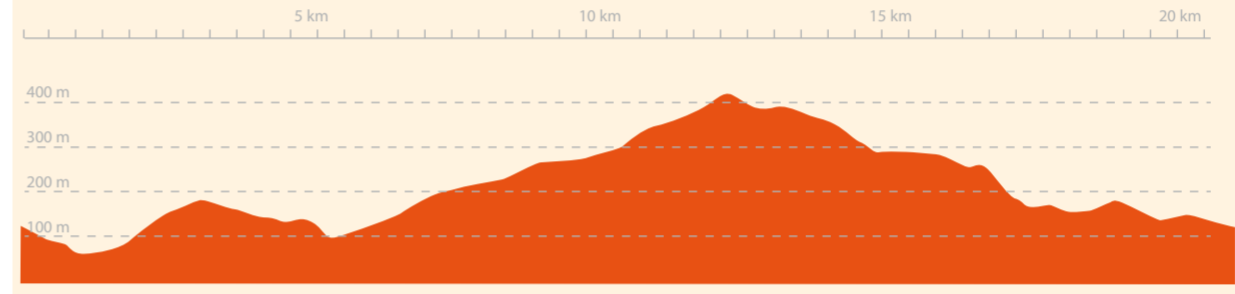
Kolesarska pot BRESKEV

21 km

Iz Dobrovega se vzpne v Medano ter se nato skozi vas Ceglo mimo Grediča spusti do Vipolže. Nato zavijemo v smeri Kozane in kasneje zavijemo proti vasi Šmartno. Vožnjo nadaljujemo skozi Gonjače do odcepa, kjer se usmerimo proti Vrhovlju pri Kojškem in nadaljujemo z vzponom do vznožja Korade. Nato zavijemo levo proti vasema Krasno in Višnjevku. Ko zapustimo Višnjevku, sledi le še spust do Drnovka in nato samo še krajša vožnja do začetne točke, Dobrovega.

Medana

Legenda

- 1 Krčnik, Kotline
- 2 Grad Dobrovo
- 3 Vila Vipolže
- 4 Razgledni stolp, Gonjače
- 5 Šmartno
- 6 Sabotin
- Kolesarska pot KAKI
- Kolesarska pot BRESKEV
- Kolesarska pot OLJKA
- Kolesarska pot R2 (Dobrovo - Nova Gorica)
- Kolesarska pot ČAS ZA KOLO
- Kolesarska pot JULJANA TRAIL
- TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER
- INFO TABLA
- CERKEV, KAPELICA ALI ZNAMENJE
- PONUDBA JEDI
- PITNA VODA

